

Christianne Giæver Ekelund Nordbøe
Severin Saksviks Veg 2 A
7056 RANHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Trond Eirik Silsand, 35 58 61 73

Tillatelse til trefelling - Hellås naturreservat - Porsgrunn - 75/16 - hogst og tynning - furuskog - sone 5

Statsforvalteren gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 tillatelse til trefelling innenfor Hellås naturreservat. Det er knyttet vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn

Vi viser til søknad sendt pr epost 04.10.2021, og til felles befarings i området 24.09.2021. Dere søker om tillatelse til trefelling over et areal på ca 35x50 meter. Dette vil medføre tynning av trevegetasjon i tråd med forvaltningsplan for reservatet, dvs slik at ca 25% av stående tresjikt beholdes. Greiner vil bli ryddet bort. Trær som skal bevares er merket med bånd under befarings.

Det formelle grunnlaget – verneforskrift og naturmangfoldlov

Formålet med fredningen av Hellås naturreservat er «å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har også særskilt vitenskaplig verdi som referanseområde og er egenartet i form av kalkfuruskog og kalktørrberg/kalktørrang med sjeldne plantearter og funn av flere sjeldne biller tilknyttet skogbunn og død ved. Området har spesiell fauna av årevinger og sommerfugler» (verneforskriftens § 2).

Blant vernebestemmelsene framgår det at «Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet (...).» (forskriftens § 3.1).

Videre framgår det at «Motorferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.» (§ 3.4).

Eventuelle unntak fra disse bestemmelsene kan kun gjøres med grunnlag i naturmangfoldloven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). To vilkår må samtidig være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis

– 1) tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål, og 2) tiltaket må ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Alle offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal vurderes etter prinsippene om bærekraftig bruk i naturmangfoldloven §§ 8-12. Vurderingene skal framgå av beslutningen.

Vurderinger

Søknaden må sees i lys av forvaltningsplan for reservatet som ble godkjent i 2009.

Forvaltningsplanen er ikke juridisk bindende, men fastsetter mål for forvaltning av reservatet, og foreslår tiltak for å oppnå disse målene. I forvaltningsplanen er reservatet delt inn i soner med ulike anbefalinger for skjøtsel og forvaltning. Søknaden om trefelling gjelder en del av sone 5, «åpen kalkfuruskog». I denne sonen er målsetningen å oppnå en kronedekning i tresjiktet på mellom 10 og 25%, og tilsvarende dekning i busksjiktet. I 2009 var tilstanden 90-100% kronedekning i tresjiktet, og et tett busksjikt. Anbefalte tiltak er beite med storfe, samt å ta ut all gran og tynne i furuskogen slik at det blir ca 10 meter mellom trestammene. Grove og døde trær skal bevares. I busksjiktet skal det prioriteres å fjerne berberis, ung hassel og eventuelt noe einer for å oppnå avstand på 5-10 meter mellom buskene. Eik, asal-arter og lind bevares. Det er anbefalt å ta ut askeoppslag i alle områder unntatt i nordvest (dvs der det søkes om tillatelse til trefelling).

Etter at forvaltningsplanen ble vedtatt, er det igangsatt storfebeite i hele reservatet, og det er fjernet oppslag og ungskog blant annet omkring enga, samt helt vest og sør i reservatet og i et delområde i nordøst. Disse delområdene er prioritert på bakgrunn av at disse har hatt mest intakte verneverdier knyttet til åpen/halvåpen tilstand, og størst potensial for å oppnå bedre ivaretagelse av viktige verneverdier på kort sikt. Enga sentralt i reservatet har blitt ryddet også mot nord helt opp til veien til Hella, på nylig gjengrodd areal. Arealet omfattet av søknaden ligger inntil dette arealet, men har inntil videre ikke blitt prioritert for rydding fordi det fremdeles er andre areal i reservatet som vil få en mer umiddelbar positiv effekt av skjøtsel og har et mer presserende behov.

På befaring 24.09. ble det gjort en nærmere vurdering av arealet som er omfattet av søknaden. Sørøstre del av arealet, nærmest enga, har noe innslag av arter fra semi-naturlig eng (åpne/halvåpne naturtyper) i feltsjiktet, blant annet markjordbær. Den nordvestre halvdelen av arealet, nærmere porten, har få eller ingen slike innslag. Dette tyder på at arealene nærmest enga har en nærmere forhistorie som åpent eller halvåpent. For øvrig er hele arealet ganske likt i struktur med relativt tett tresjikt hovedsakelig av ensaldret, middelaldrende furu (anslagsvis 60-80 år – totalt ca 30 større furutrær på arealet) og et tett busksjikt av yngre hassel, trollhegg, rogn, krossved, ask, lønn, berberis mm. Det er to asaler på arealet, én grenmarasal og en norsk asal. Begge er merket med gult bånd. Ved porten, utenfor reservatgrensen, står en geitved (ikke merket). Det er ikke eik, lind eller trær med spesiell økologisk betydning på arealet, utenom de nevnte asalene. Kuene som beiter i reservatet ferdes en del gjennom arealet som er omfattet av søknaden, og har lagd en tydelig sti langs gjerdet.

Felling av trær som omsøkt vil være i tråd med målsetningene for forvaltningen av reservatet, jfr forvaltningsplanen. Det vurderes at det ikke vil være i strid med målene med forvaltning av reservatet om det gjennomføres noe tynning av askeoppslag, jfr forvaltningsplanen, da ivaretagelse av all ask vil komme i konflikt med målsetningene om å oppnå en åpen/halvåpen tilstand. Hogsten det søkes om vil kunne anses å bidra til langsiktig ivaretagelse av verneverdiene (jfr naturmangfoldlovens § 10 om samlet belastning), selv om effektene kan forventes å være noe mindre enn tilsvarende skjøtsel i andre deler av reservatet. Forutsetningen for dette er at alle greiner og tynnere trevirke fra hogsten fjernes fra reservatet (jfr naturmangfoldloven § 12 om

miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). Dette kan gjøres enten ved å flishogge og frakte materiale ut langs veien, eller ved å frakte kvist og annet tynt materiale til brenneplass som er etablert et stykke lengre sør langs enga, og brenne materialet her. Det kan tillates bruk av motorkjøretøy i reservatet ifbm gjennomføringen, men kun på frossen eller tørr mark og med bruk av maskiner med lavt marktrykk, for å unngå kjørespor. Videre må all hogst gjøres slik at stubber skjæres helt ned mot bakkenivå, for å lette framtidig skjøtsel av arealene gjennom beite og eventuell rydding. Kostnadene til gjennomføringen dekkes av søker.

På grunnlag av det ovennevnte mener Statsforvalteren at trefelling som omsøkt ikke vil være i strid med vernevedtakets formål, og heller ikke kunne påvirke verneverdiene negativt. Grunnlaget for at det kan gis dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 er derfor til stede.

Statsforvalterens vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Geir Nordbøe og Christianne Nordbøe tillatelse til trefelling innenfor et areal på 50x35 meter i Hellås naturreservat, langs grensen sørvest for eiendommen 75/16. Det gis tillatelse til å felle inntil 75% av stående tresjikt, der gjenstående trær skal fordeles jevnt spredt over arealet. Det gis også tillatelse til tilsvarende rydding av busksjikt. Det kan benyttes motorkjøretøy i reservatet i forbindelse med gjennomføringen. Tillatelsen gis med en gyldighet på to vintersesonger, til og med 31.03.2023. Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

- To stk merkede asaler skal spares.
- Alle trær og busker som felles skal skjæres så nær bakkenivå som mulig.
- All kvist og tynnere trevirke (under 15 cm i diameter) skal fjernes fra reservatet, enten ved utkjøring, eller brenning på anvist sted. Hogstavfall skal ikke bli liggende lengre enn maksimalt fire uker.
- Av hensyn til trelevende insekter og andre organismer skal mellom tre og seks av de groveste furustammene bli liggende i terrenget i mest mulig hele lengder, uten kvist. Øvrig trevirke over 15 cm i diameter kan tas ut.
- Gjennomføringen må tilpasses eventuell annen skjøtsel i reservatet som utføres av Statens Naturoppsyn v/Reidar Strand (958 81 874) slik at gjennomføringen ikke blir til hinder for dette. Eventuell bruk av brenneplass avtales særskilt.
- Gjennomføring av tiltakene gjøres utenfor de periodene det går beitedyr i reservatet. Dyreeier Glenn Grava (tlf 917 00 669) skal kontaktes for å avklare når dyra tas inn for vinteren.
- Kjøring i terreng i reservatet skal begrenses mest mulig, og tillates kun på frossen eller tørr mark og med utstyr med lavt marktrykk, for å minimere risiko for kjørespor. Eventuelle kjøreskader kan medføre pålegg om retting.
- Hogst og brenning gjennomføres i perioden 31. oktober til 31. mars.

Tillatelsen gjelder kun dispensasjon fra vernebestemmelsene. Eventuelle andre nødvendige tillatelser (herunder fra grunneier) forutsettes innhentet separat.

Du kan klage på vedtaket

Frist for å klage på Statsforvalterens vedtak er tre uker fra dette brevet er mottatt. I en klage bør det framgå hvordan du ønsker at vedtaket skal endres. Du kan sende klagen til Statsforvalteren.

Med hilsen

Arne Christian Geving (e.f.)
fagsjef

Trond Eirik Silsand
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn Postboks 5672 Torgard 7485 TRONDHEIM